

מסורת הש"ס

(א) יבמות כ: כ"א; (ב) ג' נס; (ג) א' [מספחה פ"ד ע"ש]; (ד) ג' [מ"ס מוס' סוטה מב. ד"ה סגן]; (ה) [מכונות ת.א. ו] לעיל י"ח. ג"מ קו: כ"ב ס; (ו) [ב"ק קיד:]; (ז) [לעיל י"ח. ט] ובבביתא קאמר כ"ל; (ח) ובבביתא קאמר כ"ל.

תורה אור השלם

1. וכן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלקיו כי גור שכן משוח אלקיו עליו אני יי: ויקרא כא יב. 2. בית דוד בהר ארבע ידנו לבקר משפח ודגלו גול מיד עושק פן תצא כאש חמית ובערתי ואין מבכה מפני רע מעלליכם: 3. התקדשו וקדשו הגוי לא נבקה: צפניה ב א. 4. ואם שור נזח הוא מתמל שלשם ודגלו בבקלי ולא יחמרו ודמית איש או אשה השור יסקל וגם בעלי ימות: שמות כא כט. 5. ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני יי לפני הכהנים והשופטים אשר ידיו בקימים דהם: דברים טו יז.

גליון הש"ס

גמ' דבתיב בית דוד. עין כשער המלך פ"ה מהל' יס"ח ה"ה שהיה דברי השטה מקובלת מה שמצאנו בזה בשם חספת הרא"ש:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואסור לקיימה בבית שניה: (ב) שם א"ה בביתו נמי לא. (ג) כ"ל להגיה: (ד) רש"י ד"ה ו"מ וכו' בשורה שיהיו: (ה) רש"י ד"ה ושמע וכו' ואכלים וכל העם משמאלו אלמל: (ו) ד"ה ינא וכו' שאל' כי אס:

מוסף רש"י

יבא עשה. דיבמה יבא עליה [יבמות כ. ב]. גזירה ביאה ראשונה. דמקום בה עשה ומי למדתי, אטו ביאה שניה. דלא מלי למדתי, דהא אוקים בה עשה [שם כ.]. התקדשו. לשון היקף, אלס המשוח עמלו וישר לרבו [צפניה ב א]: אלו: הכר קם מבין עיני תחלה, כמו [שמות ח] לקוש קם, כלומר סוסו. נפנה [שם כ.].

כהן גדול פרק שני סנהדרין

י"א.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"ו מהלכות יבוס הלכה יא: כ ב ג מ"י שם הל' י [טושי"ע אה"ע סי' קעד סעי' א]: כא ד ה מ"י פ"ה מהל' כלי המקדש הל' ד [ופ"ו מהל' אכל הל' ו]: כב ו מ"י פ"ד מהל' כלי המקדש הל' טו: כג ז מ"י פ"ג מהלכות אכל הלכה א: כד ח מ"י שם הל' ב: כה ט מ"י פ"ה מהל' אסורי ביאה הל' ח סגמ לאזין קבו טושי"ע אה"ע סי' כב סעיף ד: כו י מ"י שם פ"ב הלכה יד סגמ שם טושי"ע שם סעיף י: כז ב מ"י פ"ג מהל' אכל הלכה א: כח ל מ"י שם פ"ו הלכה ו ו מ"י מהל' כלי המקדש הל' ד: כט ז מ"י פ"ב מהל' סנהדרין הלכה ה ופ"ג מהל' מלכים הל' ז: ג [מ"י פ"ו מהל' מיק ממון הלכה ו]:

היינו בן היינו ממונה. וליכא למימר דהיינו משוח שעבר דפשיטא דלא מיקרי ממונה והר"ר יעקב בר' יואלדק פירש דמשמע ממתני' גם כשהוא מתנחם מאחרים דממונה ממלכו ומוסיף הוא כל העם אומר לו וכו' [ובבביתא וקאמר משוח שעבר לא אחי גביה: ושביע מינה אבאים משמאל וכו'].

פירוש דתנן ממלכו זינו לזין העם [בבביתא קאמר ראש בית האז ואכלים (ו) משמאלו וכל העם אלמל שיהו העם ראשונים משמאלו ואם כן האכלים היו משמאל העם: אב"ל מלבי בית דוד דן ודנין אותה. וא"ת וכי איך יכול לדון והא

אמרין לעיל אין מושיעין מלך כסנהדרין משוח דכתיב לא תענה על ריב וי"ל דהכא מייירי דוקא לדון דיני ממונות דלא איכפת לן אס לא יוכלו לענות אחריי דלאמר' [לקמן כג]: דיני ממונות מתחילין מן הגדול ומינה קשה דאפילו דיני נפשות נמי אשכחן כדכתיב [ש"ס (ה) ויחגור [גס] דוד [אלס] חרבו דהא לקמן (דף ו):] ילפינן מיניה דדיני נפשות מתחילין מן הגדול וכיון שהיה חושב דוד עצמו למלך היאך היה דן עמסה וי"ל כיון שהיה אותו הדין לכבודו על שמרד נכל בו לא היה לו בשאר מלכי בית דוד ודאי אין דנין דיני נפשות כדפרישית: ינאי המלך עמוד ע"ה רגלי ויעידו בך. ואם תאמר והא אמרין הסם אפי' ת"ח א"ל לעמוד משוח דהאי עשה והאי עשה ועשה דכדור תורה עדיף כדאמר בפרכ שזעזע תורות (דף ג): ואם וכיון דחסס אינו צריך לעמוד כ"ש מלך דטפי עדיף מלך מת"ח כדקאמר לקמן דאפי' למ"ד הרב שמחל על כבודו כבודו מחול מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול שנאמר שום תשים עליך מלך וכו' וי"ל דודאי עשה דכדור תורה עדיף וא"כ אעפ"י שאין ת"ח היה צריך לעמוד ינאי היה צריך לעמוד והאי דת"ח יכול למחול על כבודו משא"כ מלך הוא משוח קרא דקאמר שום וגו' שמהא אימורו עליך כי כבודו לא לו משוח דמלכות המקום כך הוא ואין יכול להפקיע מלכות המקום אכל ת"ח תורתו דליה ויכול למחול היטב על כבודו דשלו היא כדאמר' [בבביתא ע"ז (דף יב).] בתחלה נקראת על שמו של הקד"ה ולצדק נקראת על שמו שנאמר (א) אס בתורת ה' חפצו ובמורתו יהגה יומם ולילה: ינאי המלך עמוד ע"ה רגלי וכו'. והא דאמרין פרק שזעזע תורות (דף ג): ואם שאס ראו להושיע שיהם מושיעין דאינו אסור אלא אחד עומד ואחד יושב ואם כן לא היה המלך צריך לעמוד וכללד שישב אותו

ואין עשה. יבמה יבא עליה (דברים כה): ביאה ראשונה. דייבוס מקיימא מלכות עשה ביאה שניה לאו מלכות יבוס הוא: ומן המקדש לא יבא. ככהן גדול און כתיב (ויקרא כא) דהא כתיב לעיל מיניה לאציו ולאמו לא יעמל: מקדושו לא יבא. כלומר יעשה חזון

ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן האירוסין אמאי יבא עשה וידחה לא תעשה [בבביתא ביאה ראשונה אטו ביאה שניה תניא נמי הכי (א) אם קדמו ובעלו ביאה ראשונה קנו ואסור (ב) לקיימן בבאה שניה: מת לו מת כו': ת"ר יומן המקדש לא יצא לא יצא עמהן אבל יוצא הוא אחריהן כיצד הן נכסין והוא נגלה הן ניגלין והוא נכסה: ויוצא עד פתח כו': שפיר קאמר ר' יהודה אמר לך רבי מאיר אי הכי (א) לביתו נמי לא אלא ה"ק מן המקדש לא יצא מקדושתו לא יצא וכיון דאית ליה הכירא לא אתי למיננע ורבי יהודה אנב מרריה דילמא מקרי ואתי ונגע: כשהוא מנחם: ת"ר (ב) כשהוא עובר בשורה לנחם את אחריים סגן ומשוח שעבר בימינו וראש בית אב ואבאים וכל העם משמאלו יוכשהו עומד בשורה ומתנחם מאחרים סגן מימינו וראש בית אב וכל העם משמאלו אבל משוח שעבר לא אתי גביה מ"ט חלשא דעתיה סבר קא חדי בי א"ר פפא ש"מ מהא מתניתא תלת שמע מינה [היינו סגן היינו ממונה ושמע מינה יאבאים עומדין וכל העם עוברין ושמע מינה יאבאים לשמאל המנחמין הן עומדין ת"ר בראשונה היו אבאים עומדין וכל העם עוברין והיו ב' משפחות בירושלים מתגרות זו בזו זאת אומרת אני עוברת תחלה וזאת אומרת אני עוברת תחלה התקינו שיהא העם עומדין ואבאים עוברין: (חזר והלך וסיפר סימן): אמר רמי בר אבא החזיר רבי יוסי את הדבר ליושנו בציפורי שיהיו אבאים עומדין וכל העם עוברין ואמר רמי בר אבא התקין רבי יוסי בציפורי שאלא תהא אשה מהלכת בשוק ובנה אחריה משוח מעשה שהיה ואמר רמי בר אבא התקין ר' יוסי בציפורי שיהיו נשים מספרות בבית הכסא משוח ייחוד אמר רב מנשיא בר עות שאילית את רבי יאשיה רבה בבית

זו עס זו: משוח ייחוד. שמה ילך אדם שם ואם לא ישמע קול אדם יכנס וימחיד שם ותנן [קידושין דף פ]: לא ימחיד אדם עס ב' נשים. ובבית הכסא כשעדות קמייירי שהיה בית הכסא שלהם כשדה חוץ לעיר והכל יפנים שם: זין שאכלים עומדין שם כו'. וכך הורה לי שאין שינוי מנהג דבכר זין שהיו אכלים עומדין זין אכלים עוברין אין כולן קלקול: והוא אומר סתנחמו. בבביתא היא: נחשא קא רמי. סימן הוא ממיל להס להרע שיטרכו לנחומים בתמיה: פנו עיניכם. לדון דנין ולא תמניפו ולא תשאו פניו: ויעידו בך. שעבדך הרג את הנפש דעצדו כחמורו והפסד ממון הוא לו לפיכך צריך לדוןו צפניו: נפנה

עלמין דהוצל ואמר לי [אין שורה פחותה מעשרה בני אדם] ואין אבאים מן המזני בין שאבאים עומדין וכל העם עוברין בין שאבאים עוברין וכל העם עומדין: כשהוא מתנחם כו': איבעיא להו כי מנחם הוא אחריני היכי אמר להו ת"ש והוא אומר תתנחמו היכי דמי אילמא כי מנחמו אחריני לדידיה אמר להו איהו תתנחמו נחשא קא רמי להו אלא יכי מנחם לאחרני אמר להו תתנחמו ש"מ: מלך דן הן כו': אמר רבי יוסף לא שנו אלא מלכי ישראל [אבל מלכי בית דוד דן ודנין אותן] דכתיב [בבית דוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט ואי לא דיינינן ליה אינהו היכי דיינין והכתיב [התקדשו וקדשו ואמר ר"ל] קשט עצמך ואחר כך קשט אחריים אלא מלכי ישראל מ"ט לא משוח מעשה שהיה דעבדיה דינאי מלכא קמל

נפשא אמר להו שמעון בן שטח לחכמים תנו עיניכם בו ונדרוננו שלחו ליה עבדך קמל נפשא שדריה להו שלחו ל' תא אנת נמי להכא [והועד בבעליו] אמרה תורה ייבא בעל השור ויעמוד על שורו אתא ויחייב א"ל שמעון בן שטח ינאי המלך עמוד על רגליך ויעידו בך ולא לפנינו אתה עומד אלא לפני מי שאמר והיה העולם אתה עומד שנאמר [ועמדו שני האנשים אשר להם הריב וגו'] אמר לו לא כשתאמר אתה אלא כמה שיאמרו חבריך נפנה